

Referanser: KM 12/97, KM 09/00, KM 11/02

Revisjon av retningslinjer for disponering av tilskudd fra Opplysningsvesenets fond (OVF) til kirkelige formål

Sammendrag

Nåværende retningslinjer for disponering av tilskudd fra Opplysningsvesenets fond ble sist endret i 2002. Kirkerådet har gjennomgått retningslinjene på nytt og funnet det nødvendig å foreslå noen endringer gjeldende fra 1. juli 2012.

Det er alltid behov for at en ordning, etter så mange år, drøftets på nytt slik at den kan fungere best mulig i forhold til de formål den skal dekke.

Kirkerådet har arbeidet med å forbedre tilskuddsforvaltningen innenfor det regelverket som gjelder bl.a. ved bruk av maler ved utarbeidelse av søknad og rapportering. På enkelte områder er ikke regelverket tilpasset dagens situasjon og behov. Det er videre begrenset hva som kan endres uten at retningslinjene også blir revidert.

Formålet med tilskuddsordningen er å stimulere til nyskapning i Den norske kirke. Forvaltningen fremgår av disse retningslinjene.

Gjeldende retningslinjer ble fastsatt av Kirkemøtet 14. november 1997 med senere endringer. Det forelå også retningslinjer før dette tidspunkt. Disse var det departementet som fastsatte. Nå er fullmakten delegert til Kirkemøtet og eventuelle endringer må derfor fremmes for behandling og vedtas på Kirkemøtet i 2012.

Forslag til vedtak

1. Forslag til nye retningslinjer for disponering av tilskudd fra Opplysningsvesenets fond til kirkelig formål vedtas med de endringer som fremkom i møtet.
2. Retningslinjene legges fram for endelig godkjenning på Kirkemøte 2012.

Saksorientering

Bakgrunn

Retningslinjene for bruk av avkastningen fra Opplysningsvesenets fond ble fastsatt av departementet inntil det ble vedtatt ny lov om Opplysningsvesenets fond, 7. juni 1996.

§ 6 i denne loven omhandler bruk av avkastningen fra OVF og lyder:

”Avkastinga frå fondet skal først dekkje fondet sine utgifter. Ut over dette kan avkastinga leggjast til kapitalen eller til disposisjonsfond og givast til kyrkjelege formål etter nærare avgjerd av Kongen”

Samtidig med den nye loven ble det gitt en delegering til Kirkemøte til å fastsette disse retningslinjene med hjemmel i Kirkelovens § 24, 4.ledd. (Kirkemøtet utfører for øvrig de gjøremål som det til enhver tid er pålagt av Kongen eller departementet).

Med hjemmel i § 6 fastsatte Kirkemøtet 14. november 1997 (KM sak 12/97) nye retningslinjer for fondet. Disse ble endret av Kirkemøtet 18. november 2000 (KM sak 9/00) og sist endret 9. november 2002 (KM sak 11/02).

Kirkerådets har gjennomgått retningslinjene for disponering av tilskudd til kirkelige formål igjen i 2011. Enkelte av paragrafene forelås endret slik at de er bedre tilpasset dagens situasjon. Endringene foreslås gjeldende fra 1. juli 2012. Et mål ved revisjonen har også vært å gjøre regelverket mer fremtidsrettede. Dette er bakgrunnen for endringsforslaget.

Det er behov for at en ordning, etter så mange år, drøftets på nytt slik at den kan fungere best mulig i forhold til de formål den skal dekke. Det er skjedd flere endringer i denne perioden. Statens økonomireglement er revidert og mål og resultatstyring er kommet enda mer i fokus i staten.

Forslaget ble sendt på høring til alle bispedømmerådene og til Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet 23. juni 2011 med høringsfrist 3. oktober 2011. Siden fullmakten er delegert til Kirkemøtet fremmes saken for behandling og vedtak på Kirkemøtet i 2012.

Flere forhold fører til at dagens forvaltningssystem krever mye ressurser. For det første splittes tilskuddsmidlene opp i mange mindre tilskuddsbeløp. For det andre fordeles midlene av flere ulike aktører. Dette gjør at saksgangen er relativt byråkratisk uavhengig av tilskuddenes størrelse.

Kirkerådet har arbeidet med å forbedre tilskuddsforvaltningen innenfor det regelverket som gjelder bl.a. ved bruk av maler ved utarbeidelse av søknad og rapportering. På

enkelte områder er ikke regelverket tilpasset dagens situasjon og behov. Det er videre begrenset hva som kan endres uten at retningslinjene også blir revidert. Statskonsult gjennomførte i 2002, på oppdrag fra Kultur- og kirke departementet, en evaluering av tilskuddsordningen¹. Denne ble gjennomført ved en kombinasjon av dokumentanalyse og delvis strukturerte intervjuer. Denne evalueringsrapporten er gjennomgått på nytt når Kirkerådet nå har arbeidet med en ny revisjon av retningslinjene.

Det er foreslått noen generelle endringer i retningslinjene. Ordene *bevilging* og *tiltak* er endret. Bevilgning er endret til *tilskudd* for å understreke at dette er en tilskuddsordning. Tiltak er endret til *prosjekt* for å understreke at aktiviteten som støttes ikke skal ha varig karakter.

Formålet med tilskuddsordningen er å stimulere til nyskapning i Den norske kirke gjennom prosjekter – men midlene kan også gå til andre formål. Formålet for ordningen fremgår av disse retningslinjene.

Kort gjennomgang av de enkelte paragrafer og forslag til endringer i høringsdokumentet

§ 1 Retningslinjenes bakgrunn og rekkevidde

Det er ikke foreslått noen endringer i § 1 da teksten fortsatt er dekkende for å beskrive retningslinjenes bakgrunn og rekkevidde.

Det er en sentral og krevende oppgave å formulere mål for ordningen. Målene skal være realistiske og kunne etterprøves. Dette vil bli fulgt opp i § 5 når kriterier for tilskudd skal fastsettes og det henvises til omtalen av § 5.

§ 2 Kirkerådets kontaktmøter med departementet

Det er ikke foreslått noen endringer i § 2 utover at Kirkemøtet er endret til Kirkerådet. Bestemmelsen er viktig og er derfor opprettholdt. Praksisen og det at det økonomiske ansvar tillegges Kirkerådet i økonomiinstruksen gjør det riktig at Kirkerådet tilleggs denne myndigheten.

§ 3 Fordelingsprinsipper

Det er ikke foreslått noen endringer i hvem som kan søke om tilskuddsmidler fra fondet. Det har hele tiden, så lenge ordningen har eksistert, vært lagt vekt på at det er prosjekter i menighetene og på felleskirkelige plan som skal tilgodesees ved fordeling av midler.

Kriteriene er imidlertid endret og det henvises til § 5 om dette.

Når det gjelder administrative kostnader knyttet til disponeringen av den samlede tildelingen så er rammene uforandret, jfr. § 3.2. De skal ikke overstige 10 %. Kostnadene gjelder ikke bare administrasjonsgodtgjørelse for all saksbehandling med selve ordningen, men også arbeid innenfor de faglige områdene som er prioritert i kriteriene. Derfor benyttes uttrykket administrative kostnader.

---

¹ Rapport 2002: 6 Tilskudd til felleskirkelige tiltak. Gjennomgang av mål, forvaltning og organisering

Når det gjelder den delen av bevilgningen som stilles til disposisjon for søsterkirkene så er det Mellomkirkelig råd som følger opp fordelingen av denne. Rådet har vedtatt egne retningslinjer for dette, jfr. MKR sak 35/08. Disse ble stadfestet i KR sak 41.3/08. Det er ikke foreslått noen endringer på dette området.

§ 4 Rapportering

Under rapportering er det foreslått en endring ved at det i retningslinjene er tatt inn at bispedømmekontorene også skal rapportere til bispedømmerådene. I dag rapporteres det kun til Kirkerådet. Den samme rapporten bør behandles av bispedømmerådet.

I retningslinjenes § 4.2 er det tatt med en presisering om behandling av ubrukte midler i tildelingsåret. Når et prosjekt ikke blir gjennomført og midlene er utbetalt, skal ubrukte midler tilbakebetales i tildelingsåret. Dette skal skje innen 1. desember.

§ 5 Satsingsområder er foreslått endret til: Kriterier for tilskudd

I dagens regelverk er det Kirkemøtet som skal ta stilling til hvilke satsingsområder bevilgningen skal brukes til. I praksis fungerer ikke dette. Kirkemøtet har i stedet vedtatt et visjonsdokument for Den norske kirke der satsingsområder er nedfelt for en viss periode.

På dette punkt vil Kirkerådet foreslå at retningslinjene endres slik at det er Kirkerådet som får fullmakten. Endringene innebærer at Kirkerådet hvert fjerde år tar stilling til hvilke kriterier som skal legges til grunn for tilskudd. Her vil Kirkemøtets visjonsdokument og satsingsområder være viktige premisser, men rådet vil, ved den endring som det legges opp til, også kunne vedta andre kriterier i tillegg. Dette kan for eksempel være stat-kirke spørsmål, arbeide med "IKT i kirken" og andre felleskirkelige oppgaver. Dette vil gjøre regelverket mer fleksibelt og tidløst.

I kriteriene må det fremgå hvilke mål som skal oppnås gjennom ordningen. Disse må drøftes når Kirkerådet gir føringer for fordelingen av midlene. Så lenge ordningen har eksistert har det vært et mål å stimulere til nyskaping. Videre har det vært et særlig fokus på de arbeidsfelt som Kirkemøtet til enhver tid vedtar som satsingsområder.

Tilskuddet skal også nyttes til kirkelige formål som ikke er en naturlig del av statens eller kommunens økonomiske ansvar.

§ 6 Hva det kan ytes tilskudd til

Dagens regelverk understreker at det primært skal ytes tilskudd til tidsbegrensede prosjekter innenfor Kirkemøtets vedtatte satsingsområder og at det normalt ikke skal ytes tilskudd utover 3 år til samme tiltak. Regelverkets § 6.2 åpner for at en mindre del kan benyttes på fritt grunnlag uavhengig av satsingsområder.

Disse retningslinjene er krevende å praktisere. I 2002 påla departementet Kirkerådet å finansiere kontingenter til økumeniske organisasjoner av dette tilskuddet. (Inntil statsbudsjettet for 2001 ble Den norske kirke kontingenter til økumeniske organisasjoner

dekket over statsbudsjettet). OVF-tilskuddet ble økt tilsvarende det beløp som ble overført fra statsbudsjettet og til OVF. Denne ordning har vart i 10 år nå. Videre har Stiftelsen Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep, siden oppstart i 1996, fått tildelt årlig driftsstøtte av tilskuddet fordi departementet har bedt om at Kirkerådet også skal bidra i finansieringen av senteret. Kirkemøtet var en av pådriverne for å få denne stiftelsen etablert og var en av stifterne. Flere av bispedømmerådene har også gitt noe driftsstøtte, da stiftelsen har søkt om driftsstøtte regionalt.

Kirkerådets arbeid med gudstjenestereformen har vært finansiert ved bruk av fondsmidlene. Det samme har arbeidet med menighet og misjon (SMM) i bispedømmerådene. Alle bispedømmerådene har fått et øremerket tilskudd årlig på kr 100 000 til dette arbeidet. Dette prosjektet har utløst et spleiselag fra misjonsorganisasjonene som har utløst betydelige frivillige midler. Dette har igjen resultert i misjonsprosjekter som har kommet menigheter i den tredje verden til gode. Begge disse aktivitetene har blitt tildelt midler langt utover den 3-årsfristen som gjaldt da disse prosjektene ble satt i gang. For SMM-rådgiveren i Kirkerådet er denne blitt innarbeidet i Kirkerådets ordinære budsjett-tildeling.

Det har vist seg at noe av utfordringen ved mange av prosjektene som er satt i gang har vært å finansiere driften når prosjektperioden er over. I prosjektperioden er det oppnådd resultater som gjør at det er ønskelig å fortsette aktiviteten med løpende drift. Tilskuddsordningen presses hvis det ikke lykkes å finne ekstern finansiering.

Dette er en utfordring med ordningen, som er ment å være førstehjelp til gode initiativ.

Det er behov for at en større del av bevilgningen går direkte ut til prosjekter på grunnplanet: menigheter/lokale råd og organisasjoner. Samtidig kan effekten av midlene være like god eller bedre dersom menighetsrelaterte prosjekter skjer i regi av et sentralkirkelig eller regionalkirkelig prosjekt. Det er derfor behov for et fleksibelt regelverk.

I forslag til endringer foreslås det følgende i pkt 6.1:

Det ytes tilskudd til tidsbegrensede prosjekter innenfor Kirkerådets vedtatte kriterier. Normalt ytes det ikke støtte utover 4 år til samme tiltak/prosjekt.

Forslaget innebærer en utvidelse ved at prosjekter kan støttes i 4 år og ikke i 3 år som nå. Primært er det tanken at det ikke skal bevilges midler til driftsstøtte.

”Bundne ” midler begrenser mulighetene til å stimulere til nye aktiviteter. Det er et mål å redusere denne andelen og øke andelen ”ubundne” midler som er til disposisjon for søkere på ulike nivåer i Den norske kirke.

Når nye prosjekter settes i gang må disse premissene ligge fast. Det er viktig for at flere skal få nytte godt av midlene. De nye retningslinjene legger opp til dette.

§ 7 Søknadsprosedyre

Det er ikke forslått noen endringer i søknadsprosedyre eller søknadsfrist. Søknadsfristen vil fortsatt være 1. desember.

Bispedømmerådene oversender vedtak om tilskudd til Kirkerådet for utbetaling. Dette er nå innarbeidet i regelverket. Bakgrunnen for denne praksis er at det skal være lettere å avstemme bruken av tilskuddene og at Opplysningsvesenets fond ønsket at Kirkerådet gjorde det i stedet for fondet selv. Siden det er Kirkerådet som skal rapportere til Fornøyings-, administrasjons- og kirkedepartementet om bruken av ordningen er det rasjonelt og effektivt å ha denne arbeidsfordeling.

Ordningen med at bispedømmerådene innen 20. januar hvert år sender inn en oversikt over antall innkomne søknader og søknadsbeløp avvikles da dette ikke har innvirkning på fordeling av midler til de enkelte bispedømmeråd, jfr. 8.2.

§ 8 Kirkerådets behandling av søknadene

§ 8 omhandler Kirkerådets fullmakter til å avgjøre fordelingen til de enkelte bispedømmeråd.

Gjeldende ordning er at dette skjer etter en fordelingsordning der det tas hensyn til sokn, medlemstall og areal i det enkelte bispedømme. Videre er det en begrensning ved at det tildelte beløp ikke kan overstige det samlede søknadsbeløp.

Statskonsult har i sin rapport problematisert at Kirkerådet i tildelingsprosessen kun baserer seg på faste fordelingsnøkler, fordi disse i liten grad er koblet mot målene for ordningen. Før 2001 var det en praksis der fra 50-70 % av midlene ble fordelt etter søkermasse og resterende etter faste kriterier. Når regelverket har vært drøftet tidligere har det også vært drøftet om aktivitet skulle være en del av fordelingskriteriene.

I forslag til endringer foreslår Kirkerådet at midlene til bispedømmerådene fordeles ut fra antall medlemmer og antall sokn. Areal tas ut av fordelingskriteriene da dette har liten relevans for tildeling av tilskudd.

Ellers opprettholdes fordelingskriteriene. Fordelingene justeres hvert 5. år, som nå. Disse kriteriene var gjenstand for drøfting på KM både i 1997 og KM 2000 når retningslinjene ble behandlet. Når det ble flertall for å beholde faste kriterier var det for at det skulle være enkelt å administrere ordningen, samtidig som det skulle være en forutsigbarhet i størrelsen av tildelingen. Dette er viktige anliggender.

I det nye endringsforslaget fjernes begrensningen i retningslinjene om at tildelte beløp ikke kan overstige det samlede søknadsbeløp pr. bispedømme. Dette er en bestemmelse som sjelden har kommet til anvendelse.

Det er relativt "små" midler bispedømmerådene forvalter så det er viktig å finne en forutsigbar modell som gir en effektiv forvaltning av ressursene.

Det er store regionale, kulturelle og ressursmessige forskjeller i vårt land. Det preger bruken av midlene som er svært forskjellig i bispedømmerådene. Noen benytter hovedtyngden av midlene til egeninitierte prosjekter (i prostier eller på bispedømmerådsnivå) og fordeler svært lite ut til menighetene. Andre derimot tildeler det aller meste til menigheter og samarbeidende organisasjoner. Her må det være regional frihet til å forvalte midlene på ulike organisasjonsnivåer.

§ 9 Bispedømmerådenes tildeling

Det er foreslått et nytt pkt 9.3 som lyder:

Tilskudd bispedømmene gir til menigheter eller eksterne organisasjoner kan ikke beløpsmessig utgjøre mindre enn 1/10 av det totale beløp det enkelte bispedømme har å bevilge.

Bakgrunnen for endringen er at tilskuddsforvaltningen skal bli mer effektiv. Regelverket praktiseres svært ulikt i dag. Flere bispedømmeråd har mange prosjekter der det tildeles små beløp til mange tilskuddsmottakere. Noen bispedømmeråd har bare noen få prosjekter der midlene fordeles. Her er det ulik policy med hensyn til størrelse og antall prosjekter de enkelte bispedømmeråd tildeler midler.

Endringene i regelverket vil gjøre at hvert bispedømmeråd vil ha inntil 10 prosjekter å følge opp. Søknadsbehandlingen og administreringen av ordningen vil bli forenkelt og det vil bli lettere å måle resultater av tilskuddene. Statskonsult har i sin evaluering påpekt at midlene ikke bør spres på flere mottakere enn det som er mulig å følge opp. Videre er det lettere å få frem nyskapende og faglig gode prosjekter når rammene er av en viss størrelse. Færre prosjekter gir større handlingsrom for de som blir tildelt midler.

§ 10 Kirkerådets disponering av sin andel

De nye retningslinjene er forenklet i forhold til gjeldende retningslinjer. Realitetene er stort sett uforandret. Satsingsområdene har vært innsnevrende i dagens ordning i forhold til arbeide med "IKT i Kirken" og arbeide med en ny kirkeordning og nye relasjoner mellom stat og kirke.

§ 11 Ikrafttredelse

Etter at høringen er gjennomgått og saken er behandlet i Kirkerådets møte i desember og Kirkemøtet i 2012 er det planen at de nye retningslinjene skal tre i kraft fra 1. juli 2012.

Oppsummering etter høring

Syv av 11 bispedømmeråd har levert høringsuttalelse. De fire som ikke har levert høringsuttalelse forutsetter vi ikke har hatt kommentarer til endringene som er foreslått. De uttalelsene som er kommet til de enkelte paragrafer er krysset av i skjemaet på neste side.

Følgende har levert høringsuttalelse: Oslo bispedømmeråd, Borg bispedømmeråd, Hamar bispedømmeråd, Tunsberg bispedømmeråd, Agder og Telemark bispedømmeråd, Stavanger bispedømmeråd og Nidaros bispedømmeråd.

Videre er der kommet et svar fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet.

Høringsinstanser / forslag til endringer i de ulike paragrafer er merket med x i kolonnene til høyre.	Oslo	Borg	Hamar	Tunsberg	Agder og T.	Stavanger	Bjørgvin	Møre	Nidaros	Sør-Hål.	Nord-Hål.	FAD Kirkeavd.
§ 1 Retningslinjenes bakgrunn og rekkevidde												
§ 2 Kirkerådets kontaktmøter med departementet	x		x	x								x
§ 3 Fordelingsprinsipper	x	x	x						x			
§ 4 Rapportering	x	x	x	x	x				x			x
§ 5 Satsingsområder/Kriterier for tilskudd	x		x		x				x			
§ 6 Hva den kan ytes tilskudd til	x		x		x				x			
§ 7 Søknadsprosedyre m.v.	x		x		x							x
§ 8 Kirkerådets behandling av søknadene	x		x		x							
§ 9 Bispedømmerådernes tildeling	x	x	x	x	x	x			x			
§ 10 Kirkerådets disponering	x		x		x							
§ 11 Ikrafttredelse												

Det er ingen kommentarer til § 1 og 11. Flest kommentarer er kommet til § 4, § 7 og § 9. De enkelte høringsuttalelser er gjennomgått og kommentert nedenfor.

§ 2 Kirkerådets kontaktmøter med departementet

Oslos bispedømmeråd har ingen innvendinger mot den foreslåtte endringen at Kirkemøtet er endret til Kirkerådet.

Hamar bispedømmeråd ønsker at det skal stå Kirkemøte og ikke Kirkerådet i 1.ledd siste setning: ” --- og hvor stor del andel av den årlige bevilgningen fra fondet til kirkelige formål som skal stilles til disposisjon for Kirkemøte.”

Hamar bispedømmeråd har en generell kommentar til alle paragrafer der Kirkemøte er erstattet med Kirkerådet. Bispedømmerådet ønsker å opprettholde dagens fullmactsstruktur da de opplever at denne ordningen fungerer bra.

Tunsberg bispedømmeråd har i sine kommentarer rettet oppmerksomheten mot at andelen som stilles til disposisjon for kirkelige formål ikke har vært indeksregulert på mange år.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet har sine kommentarer stilt spørsmål om pkt 2 bør være med i retningslinjene. Departementet antar at punktet ble tatt inn i retningslinjene den gang forvaltningen av Ovf lå i departementet, d.v.s. før forvaltningen av fondet ble skilt ut og det ble etablert et eget styre for forvaltningen. Departementet anfører som begrunnelse at Kirkerådet når som helst kan be om møte med departementet om forhold som nevnt.

Kommentarer:

I retningslinjenes § 2, 1. ledd fremgår det at disse gjelder for disponering av bevilgning som stilles til disposisjon for Kirkemøtet.

I høringsdokumentet var det foreslått å endre dette slik at midlene stilles til disposisjon for Kirkerådet som er forvalter av tilskuddsordningen. Bakgrunnen var at det ble vurdert som unaturlig at midlene stilles til disposisjon for Kirkemøte, når det er Kirkerådet som er tilskuddsforvalter. Kirkemøtet har ansvar for å legge rammene og så er det Kirkerådet som har det administrative ansvar for å følge dette opp.

Kirkerådet har likevel vurdert om det er behov for å endre dette og valgt å beholde nåværende formulering i § 2.1. ledd.

Kirkerådet har vurdert om § 2 skal oppheves i revisjonsarbeidet med retningslinjene. Kirkerådet har valgt, så lenge vi er forvaltningsorgan i staten, å beholde gjeldende formuleringer i § 2. Det er Stortinget i prp.nr. 1 S som hvert år fastsetter størrelsen på tilskuddet etter forslag fra statsråden. Det er naturlig at Kirkerådet er i dialog med departementet før forslag til fastsettelse av størrelsen på tilskuddet skjer.

Det foreslås derfor ingen endringer i denne paragrafen.

§ 3 Fordelingsprinsipper

Oslo bispedømmeråd støtter endringene i § 3, og har særlig kommentert pkt 3.2 med henvisning til § 9.1 der det heter: ”Bispedømmerådene kan nytte inntil 10 % av tildelingen til administrasjonsutgifter”. Det er ikke noen nye formuleringer på dette punkt i kommentarene fra bispedømmerådet.

Borg bispedømmeråd har foreslått at begrepet halvdel er upresist og har foreslått at ordlyden i pkt 3.4: ”Kirkerådet bestemmer den faktiske anvendelse av den ene halvdel av bevilgningen. Den andre halvdel tildes og disponeres av bispedømmerådene” endres til: ”Kirkerådet bestemmer den faktiske anvendelse av 50 % av bevilgningen. De resterende 50 % tildes og disponeres av bispedømmerådene”.

Hamar bispedømmeråd støtter ikke endringsforslagene. Bispedømmerådet anbefaler at § 3 står uforandret, dog med den endring av nåværende § 3.3 siste setning og nåværende § 3.4 andre og tredje setning. Videre foreslås en midlertidig ny § 3.5.

Forslagene fra Hamar bispedømmeråd er:

§ 3.3 ” Administrasjonsutgiftene må ikke overstige 8 %.”

§ 3.4 ” Kirkemøtet ved Kirkerådet bestemmer den faktiske anvendelsen av 1/3 av bevilgningen, 2/3 av bevilgningen tildeles og disponeres av bispedømmerådene.”

§ 3.5 (ny) ” Endringen av fordelingen, jmf. § 3.4, gjennomføres i budsjettårene 2013, 2014, 2015 og 2016 med ¼ opptrapping/nedtrapping pr år. § 3.5 fjernes når endringen er gjennomført!

Agder og Telemark bispedømmeråd har ingen innvendinger til endringene som er foreslått.

Nidaros bispedømmeråd har ingen innvendinger til endringene, men har påpekt at det bør vurderes om bispedømmerådenes andel av tildelingen skal økes.

Kommentarer:

I § 3.1 heter det: ”Ved tildeling av tilskudd skal det legges særlig vekt på tiltak i menighetene til felleskirkelige tiltak.”.

Dette ledd er ikke kommentert og var heller ikke foreslått endret i høringen. Begrepet felleskirkelige tiltak har vært i regelverket lenge. Uttrykket er upresist. Det er viktig her å understreke at dette gjelder felleskirkelige tiltak i Den norske kirke og gjelder ikke tiltak i økumenisk forstand.

Siden det kun er ett av høringssvarene som har fremmet forslag om å endre en halvdel til 50 % så tas ikke forslaget til følge. Realitetene er de samme enten en bruker betegnelse halvdel eller 50 %.

Hamar bispedømmeråd har foreslått å redusere administrasjonsutgiftene fra 10 % til 8 % (§§ 3.2 og 9.1). Det er et mål å redusere administrasjonsutgiftene, og både bispedømmerådene og Kirkerådet må arbeide for å forenkle ordningen med tilskuddsforvaltningen slik at administrasjonsutgiftene går ned. Det foreslås likevel ikke å endre gjeldende formulering, dette gjelder både for § 3.2 og 9.1.

Fordelingsnøkkelen mellom KR og bispedømmerådene, som nå benyttes, har lang tradisjon. Kirkerådets oppfatning er at det ikke er behov for å endre denne i den revisjon av retningslinjene som skjer nå. Når det gjelder synspunktene fra Hamar og Nidaros bispedømmeråd om endring av fordelingsnøkklene så tas disse ikke til følge. De fleste av prosjektene Kirkerådet finansierer med tilskuddsmidler fra OVF kommer lokalmenighetene til gode. Dette gjelder gudstjenestereformen, diakoni, menighetsutvikling, ung i kirken, bærekraft og skaperverk, stat-kirke, IKT i kirken etc. Behovene er langt større enn det som er muligheter til å finansiere innenfor de rammene som er til disposisjon. Flere av satsingsområdene som Kirkemøtet har vedtatt har det ikke vært gitt bevilgninger til over statsbudsjettet. Disse oppgavene hadde derfor ikke vært mulig å følge opp uten tilskuddsmidler fra OVF. Uten disse ville mange av de endringsprosessene som er skjedd de siste år ikke vært realisert. Det er mange viktige oppgaver fremover også og det er derfor viktig at fordelingsnøkkelen ikke endres.

Kirkerådet har arbeidet for å øke rammen og ved en styrking av denne vil alle tilskuddsforvaltere få økt sine rammer.

§ 4 Rapportering

Oslo bispedømmeråd har sine kommentarer orientert om at de har satt rapporteringsfrist til 15. februar for at de kan se rapportering og ny tildeling i sammenheng.

Bispedømmerådet har kommentert fristen for tilbakebetaling og synes at 1. desember er alt for sent. De ønsker at tilbakebetaling skal skje før sommeren og ikke ventes med til 1. desember.

Borg bispedømmeråd har fremmet et endringsforslag til 2.ledd i § 4.1:

Forslaget: Bispedømmekontorene rapporterer til bispedømmerådene og Kirkerådets sekretariat om bruken av tilskuddet, foreslås endret til: Mottakere av OVF-midler rapporterer til bispedømmerådene og Kirkerådet om bruken av tilskuddet.

Hamar bispedømmeråd støtter endringsforslag i § 4.1, men ikke endringsforslaget § 4.2 og § 4.3.

Agder og Telemark bispedømmeråd har kommentert ordlyden i § 4.3 og foreslått at den endres slik at § 4.3 da lyder: ” Kirkerådet rapporterer årlig til Kirkemøtet og departementet om bruken av det totale tilskudd ”.

Nidaros bispedømmeråd har foreslått at fristen forlenges til 1. april kommende år for å betale tilbake ubrukte midler da fristen som er foreslått til 1. desember er for kort.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet ønsker en ny formulering av 4.1: ”Bispedømmerådene rapporterer til Kirkerådet om bruken av tilskuddet.”
Departementet har også kommentarer til § 4.3 og hvordan dette skal forstås.

Kommentarer:

I regelverket er det ikke satt innen noen rapporteringsfrister. Dette er gjort av praktiske hensyn, slik at disse kan endres uten at regelverket må fram for ny behandling for Kirkemøte. Kirkerådet anser det fortsatt hensiktsmessig at rapporteringsfrister fastsettes administrativt.

Når det gjelder fristen for tilbakebetaling av ubrukte midler er formuleringen innen 1. desember. Det betyr at tilbakebetaling kan skje så snart det er avklart at prosjektmidlene blir stående ubrukt. Det er m.a.o. en siste frist.

§ 4.1 2. ledd endres i tråd med forslaget fra Borg bispedømmeråd. 4.1 vil da ha følgende ordlyd:

4.1 Kirkerådet og bispedømmerådene skal føre regnskap med midlene og utarbeide en årlig oversikt over hvilke prosjekter som er tildelt tilskudd. Foruten regnskapsrapport skal det for hvert prosjekt gis en vurdering av resultatoppnåelse.

Mottakere av OVF-midler rapporterer til bispedømmerådene og Kirkerådet om bruken av tilskuddet.

Det er ingen endringer i § 4.3 i forhold til dagens i praksis. Det rapporteres til Kirkerådet og departementet om bruken av det totale tilskudd. Det er ikke praksis å rapportere til Kirkemøtet på bruk av midler.

§ 5 Satsingsområder/Kriterier for tilskudd

Oslo bispedømmeråd kommenterer i sin høringsuttalelse at de i sin behandling av OVF-søknader har lagt følgende kriterier til grunn:

- Midlene skal i hovedsak benyttes innenfor de arbeidsfelt som Kirkemøtet til enhver tid vedtar som sine satsingsområder.
- Igangsatte treårige prosjekter videreføres.
- Det tas hensyn til tidligere tildelinger, det vil si menigheter og organisasjoner som aldri har fått tidelinger, vil stå høyt på prioriteringslisten.
- Når det gjelder nye prosjekter, tas det hensyn til overføringsverdi og pionertiltak.
- Søknadenes sum i forhold til egenandel og øvrig OVF tildeling.
- Det tas hensyn til overordnede styringssignaler.

Bispedømmerådet ser det som tjenlig at det valgte Kirkerådet fastsetter kriterier hvert fjerde år, men er usikker på om dette er mer tidløst og fleksibelt enn om Kirkemøtet gjør det gjennom vedtak av satsingsområder for Den norske kirke hvert fjerde år. *Oslo bispedømmeråd* ser det som svært tjenlig at man ser nøye på hvilke mål som skal oppnås gjennom ordningene, slik at menighetens rapportering kan bli mer målstyrt.

Hamar bispedømmeråd ønsker ingen forandringer i forhold til dagens regelverk.

Agder og Telemark bispedømmeråd har foreslått at § 5 omarbeides fordi de mener at det nye forslaget gir en dreining som gjør at bispedømmerådene ikke lenger kan ha fokus på det som rører seg og trengs i lokale kirker og menigheter. Bispedømmerådet synes det er uheldig at de i sin tildeling kun skal være bundet av kriterier fra Kirkerådet og ikke kan ta hensyn til utfordringer i eget bispedømme.

Nidaros bispedømmeråd anser det som en god ordning at Kirkerådet tar ansvar for kriteriene for fordeling i stedet for Kirkemøtet. Bispedømmerådet ønsker at regelverket skal åpne for at det enkelte bispedømmeråd kan gi støtte til saksområder som det er viktig å vektlegge ved tildeling. I § 10 vektlegges de felleskirkelige prosjekters plass i disponeringen. Bispedømmerådet er redd for en for sterk sentralisering i anvendelsen av OVF-fondet. Siden menighetene er Den norske kirkes grunnenhet, og bispedømmerådene sitter nærmest menighetsvirksomheten, bør kriteriene for tilskudd også åpne for regionale vektlegginger.

Kommentarer

Det er støtte for at Kirkerådet i stedet for Kirkemøte tar stilling til hvilke kriterier tilskuddet skal brukes innenfor.

Det er motstand mot at det i tildelingen ikke lenger tas hensyn til de særskilte utfordringer i bispedømmerådene. Dette er tatt opp i nytt forslag § 7.4 hvor det er foreslått en endring.

Bestemmelsen i § 5.2 foreslås opphevet. Dette er en konsekvens av at Kirkemøtet i § 5.1 er byttet ut med Kirkerådet.

§ 6 Hva det kan ytes tilskudd til

Oslo bispedømmeråd støtter forslaget om å endre pkt 6.1 slik at prosjektet kan støttes ut over en treårsperiode til fire år.

Bispedømmerådet deler bekymringen over at ”bundne” midler begrenser muligheten for ny aktivitet, samtidig som bispedømmerådet bør kunne ha en mulighet til å beslutte, som for eksempel til Stiftelsen Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep, noe mer langsiktig tildeling enn fire år av gangen. Bispedømmerådet spør om dette ligger inne i formuleringen ” at det normalt ikke ytes støtte utover fire år.”

Hamar bispedømmeråd støtter endringen til at tidsavgrensede prosjektstøtte kan gis i inntil 4 år. Bispedømmerådet foreslår at 4 år erstatter 3 år i nåværende retningslinjer. Øvrig endring av § 6.1 støttes ikke. Videre støtter ikke bispedømmerådet at § 6. 3 oppheves.

Kommentarer:

Det er ingen høringsuttalelser som ikke støtter en utvidelse av prosjektperioden fra 3 til 4 år.

Det er motstand å fjerne § 6.3 i dagens retningslinjer: En mindre del av bevilgningen kan benyttes på fritt grunnlag uavhengig av satsingsområder.

Når denne er foreslått opphevet er det fordi av satsingsområdene i det nye regelverket vil bli mer fleksible når disse fastsettes for fire år av gangen.

Bispedømmerådene argumenterer med at de ikke lenger kan benytte bevilgningen til egne satsingsområder. Dette er fulgt opp i nytt forslag til § 7.4, hvor den gamle bestemmelsen er foreslått tatt inn i regelverket igjen etter høringen.

§ 6 beholdes dermed som den er foreslått.

§ 7 Søknadsprosedyre

Oslo bispedømmeråd støtter forslaget om at man avviker ordningen med at bispedømmerådene sender inn en oversikt over innkomne søknader og søknadsbeløp, da dette ikke har noen innvirkning på fordeling av midler til det enkelte bispedømme. Og at

man fortsetter praksisen med å oversende vedtak om fordelingen for utbetaling og rapport til Kirkerådet.

Hamar bispedømmeråd støtter forslaget i § 7.1, § 7.2, § 7.3 og § 7.5, men ikke endringsforslaget i § 7.4 og § 7.6. I § 7.4 i endringsforslaget var det fjernet ... dels ut fra de særskilte utfordringer i bispedømmet. Det er tatt hensyn til dette forslagene i kommentarene nedenfor. § 7.6 berører ikke bispedømmerådene og det er ingen innholdsmessige endringer i denne bestemmelsen.

Agder og Telemark bispedømme har foreslått at § 7.4 bytter plass med § 7.3. Videre er det kommentert under § 5 at de særskilte utfordringer i bispedømmerådene er tatt ut av § 7.4 i bispedømmerådenes tildelingskriterier. Dette er det tatt hensyn til i kommentarene nedenfor.

Nidaros bispedømmeråd har ingen innvendinger til endringene som er foreslått, men har i § 5 kommentert at det ikke lenger er åpning for å tildele til satsingsområder i de enkelte bispedømmer og at det må åpnes for at det fortsatt kan legges vekt på regionale utfordringer, jfr. § 7.4.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet har kommentert at det ikke fremgår av retningslinjene hvordan kunngjøringen av tilskuddsordningen skal skje.

Kommentarer:

I § 7.1b er instanser innen Den norske kirke foreslått erstattet med virksomheter tilknyttet Den norske kirke. Dette innebærer at instanser også erstattes i § 7.5. Dette var ikke foreslått i høringsnotatet. Instanser er et begrep som ikke benyttes lenger. Formål med endringen er å klargjøre begrepet.

Forslag til ny § 7.4 er den paragrafen som har fått flest kommentarer:

Høringsforslaget lyder:

Bispedømmerådene tildeling forutsettes å skje i henhold til de kriterier Kirkerådet har vedtatt.

Gjeldende formulering lyder:

Bispedømmerådene tildeling forutsettes å skje dels i lys av de satsingsområder Kirkemøtet har vedtatt og dels ut fra de særskilte utfordringer i bispedømmet. Hovedtyngden av bispedømmerådets andel bør tildeles eksterne tiltak.

Formuleringen i gjeldende formulering ”dels ut fra de særskilte utfordringer i bispedømmet” som var foreslått tatt ut i høringsdokumentet er foreslått tatt inn i regelverket igjen. Samtidig tas inn nåværende formulering om at hovedtyngden av bispedømmerådets andel bør tildeles eksterne tiltak.

Nytt forslag til § 7.4:

Bispedømmerådene tildeling forutsettes å skje dels i lys av de kriterier Kirkerådet har vedtatt og dels ut fra de særskilte utfordringer i bispedømmet. Hovedtyngden av

bispedømmerådets andel bør tildeles eksterne tiltak.

Forslaget fra Agder og Telemark bispedømmeråd om at § 7.3 og 7.4 bytter rekkefølge støttes og retningslinjene justeres i forhold til dette.

Da Kirkemøtet behandlet saken i 2002 kommenterte komiteen at det var viktig at mer av midlene ble formidlet til eksterne tiltak. Likevel ville komiteen beholde bør i formuleringen. Denne ordlyden er derfor beholdt uendret.

Kunngjøring av tilskudd fra OVF er lagt ut på nettet og tilgjengelig for alle som søker informasjon om Den norske kirke på nettet. Det har ikke vært benyttet midler til ekstern annonsering. Bispedømmene og Kirkerådet har fått langt flere søknader enn det en har hatt mulighet til å tildele midler. Det foreslås at utlysning skjer som tidligere på kirken.no eller annen egnet måte for å ivareta Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets anliggende. Annen egnet måte vil da kunne være for eksempel aviser eller andre medier.

Det foreslås tatt inn en ny § 7.7 om dette: Kunngjøring av ledige tilskuddsmidler skjer på kirken.no eller annen egnet måte.

§ 8 Kirkerådets behandling av søknadene

§ 8 omhandler Kirkerådets fullmakter til å avgjøre fordelingene til de enkelte bispedømmeråd.

Oslo bispedømmeråd støtter de foreslåtte endringene om å fjerne *areal* og at det tildelte beløpet ikke kan overstige det samlede søknadsbeløpet. Bispedømmerådet støtter også at det må være regional frihet til å forvalte midlene på ulike organisasjonsnivå og ber om at dette også nedfelles i de foreslåtte endringene.

Hamar bispedømmeråd ønsker at areal fortsatt skal inngå i fordelingsgrunnlaget og går mot endringsforslaget.

Agder og Telemark bispedømmerådet har foreslått at tittel på § 8 skal lyde: Kirkerådets behandling av tilskuddsmidlene.

Videre har bispedømmerådet kommentert at bispedømmerådene ikke bør få tildelt mer midler enn man har søkere til.

Nidaros bispedømmeråd har ingen innvendinger til endringene som er foreslått.

Kommentarer:

Arealet har utgjort en svært begrenset faktor i fordelingsnøkkelen mellom bispedømmerådene. Kirkerådet mener at antall medlemmer og antall sokn står seg godt som fordelingsnøkkel alene. Det er disse som utgjør de største forskjellene mellom bispedømmene.

Agder og Telemark bispedømmeråd har forslag om endring av tittel på § 8. Kirkerådet gir sin tilslutning til dette forslaget og forslår at paragrafens tittel endres til:

Kirkerådets behandling av tilskuddsmidlene.

Oslo bispedømmeråds forslag er dekket i forslaget i § 7.4 der det står:
Bispedømmerådene tildeling forutsettes å skje dels i lys av de satsingsområder
Kirkemøtet har vedtatt og dels ut fra de særskilte utfordringer i bispedømmet.

§ 9 Bispedømmerådene tildeling

Flere av bispedømmerådene har kommentert det nye pkt 9.3 som lyder:
Tilskudd bispedømmene gir til menigheter eller eksterne organisasjoner kan ikke
beløpsmessig utgjøre mindre enn 1/10 av det totale beløp det enkelte bispedømme har å
bevilge.

Oslo bispedømmeråd støtter dette forslaget om at tildelingsbeløpet er av en viss størrelse
Oslo bispedømme har praktisert det gjennom flere år.

Borg bispedømmeråd støtter ikke forslaget fordi de ikke ønsker å innføre en avgrensning
som ikke ivaretar små enheter som ofte initierer små prosjekter. De ønsker ikke at gode
lokale prosjekter skal ekskluderes ved at det ikke kan søkes om støtte til prosjekter
mindre enn ca kr 60.000. Bispedømmerådet mener at dette blir for detaljstyrende og
ønsker at de i større grad kan faste sette dette regionalt. Bispedømmerådet ønsker derfor
ikke at det skal stå i retningslinjene som et absolutt pålegg, men at det kan komme som
en anbefaling fra Kirkerådet.

Hamar bispedømmeråd foreslår en endring i § 9.1: ” Inntil 8 % av bispedømmerådets
andel kan nyttes til administrasjonsutgifter. Bispedømmerådet støtter ikke
endringsforslaget i § 9.2 og den nye § 9.3.

Tunsberg bispedømmeråd støtter at midlene fordeles på noen store prosjekter, men
ønsker også muligheter til å reserve en mindre del av tilskuddet til små prosjekter og
foreslår å sette en minstegrense på kr 10.000 for disse.

Agder og Telemark bispedømmeråd ønsker at § 9.3 strykes fordi det rammer veldig
mange små menigheter i bispedømmet. Det blir for begrensende i forhold til små søkere
med mindre prosjekt. Alternativt har bispedømmerådet kommet med en ny formulering
som kan erstatte den foreslåtte:

*Tilskudd bispedømmene gir til menigheter eller eksterne organisasjoner bør ikke
beløpsmessig utgjøre mindre enn 1/10 av det totale beløp det enkelte bispedømme har å
bevilge.*

Stavanger bispedømmeråd støtter ikke endringen i § 9. Bispedømmerådet ønsker ikke at
det settes noen nedre begrensning i beløpene til menigheter eller eksterne organisasjoner.
Bispedømmerådet har erfaring som viser at tildeling av mindre beløp stimulerer til
kvalitetsmessig gode tiltak som når langt ut og som oppnår gode resultater.

Nidaros bispedømmeråd har også kommentert dette nye forslaget i retningslinjene.
Bispedømmerådet ønsker at det skal være mulig å bevilge ”såkornmidler” til mindre
menigheter. Bispedømmerådet argumenterer også med at ordningen vil gi forskjellig

minstebeløp mellom bispedømmerådene, da OVF støtten er forskjellig pga forskjeller i størrelse. Ordningen vil favorisere de store og ressurssterke menighetene. Dette mener bispedømmerådet er uheldig. I stedet for minstebeløp for hver prosjektstøtte foreslår bispedømmerådet at det settes et maksimalt tak på antall prosjekter på for eksempel 10 – 12 pr år slik at ønsket om forvaltningsmessig effektivitet likevel kan oppnås.

Kommentarer:

I § 9.1 var det ikke foreslått noen endringer i Kirkerådets høringsbrev.

I § 9.2 var det i høringsforslaget gjort en endring av Kirkerådet til Kirkerådets sekretariat. Målet var å tydeliggjøre hva som mentes med Kirkerådet ved at dette endres til Kirkerådets sekretariat. Etter en ny vurdering har vi valgt å beholde den tidligere formulering.

Bakgrunnen for forslaget til endring i § 9.3 var at tilskuddsforvaltningen skulle bli mer effektiv. Flere bispedømmeråd har mange prosjekter der det tildeles små beløp til mange tilskuddsmottakere. Noen bispedømmeråd har bare noen få prosjekter der midlene fordeles. Her har det vært ulik policy med hensyn til størrelse og antall prosjekter de enkelte bispedømmeråd tildeler midler. Motstanden mot endringene kommer fra de som har flere små prosjekter.

Dette er det punktet i forslag til endringer som har møtt mest motbør. Det er viktig å ha en ordning som gir mest mulig effektiv forvaltning av de ressurser som stilles til disposisjon. Forslaget om å begrense antall tildelinger var basert på at nyskapende og faglig gode prosjekter må ha en viss størrelse for å kunne oppnå resultater og at det vil være lettere å følge opp dette hvis antall tilskuddsmottakere var begrenset. For små beløp vil generelt være lite egnet til å generere nye aktiviteter, og prosedyrer knyttet til søknad og rapportering gjør at ”vinningen kan gå opp i spinningen”. Det vises her også til evalueringsrapportens konklusjoner.

Bispedømmerådene ønsker en mer fleksibel ordning som bedre ivaretar de ulike bispedømmers behov. Det foreslås derfor at forslaget fra Agder og Telemark bispedømmeråd tas inn i det endelige forslaget, *kan* erstattes med *bør*. Videre er det innarbeidet i teksten interne og eksterne prosjekter og organisasjoner samt lagt til en begrensning slik at tilskudd bispedømmene gir til menigheter eller eksterne organisasjoner beløpsmessig bør utgjøre minst kr 10 000 pr søknad.

Dette åpner for større fleksibilitet enn det opprinnelige forslaget. Alle høringsinnspillene er vektlagt. I praksis har det også vært gitt tilskudd under kr 10 000 pr søknad i enkelte bispedømmer.

Når retningslinjene endres fra kan til bør blir de ikke helt absolutte. De angir likevel en tydelig retning. Samtidig gjør dette at det er innebygget den nødvendige fleksibilitet for de enkelte bispedømmer.

§ 9. 3 ledd vil da lyde:

Antall tilskudd bispedømmene gir til menigheter og eksterne organisasjoner

bør ikke beløpsmessig utgjøre mindre enn 1/10 av det totale beløp det enkelte bispedømme har å bevilge. Tilskuddene bør beløpsmessig utgjøre minst kr 10 000 pr søknad.

§ 10 Kirkerådets disponering av sin andel

Oslo bispedømmeråd har kommentert dette men ikke kommet med innvendinger mot endringsforslaget.

Hamar bispedømmeråd støtter ikke endringsforslaget.

Agder og Telemark bispedømmeråd kommenterer at det her bør føres inn at Kirkemøtets satsingsområder også skal influere på de bevilgninger som Kirkerådet gjør.

Kommentarer:

Siden det er et flertall som støtter forslaget til endring opprettholdes dette. Det er ingen realitetsendring mellom gjeldende og ny formulering, kun en forenkling.

Kommentaren fra Agder og Telemark bispedømmeråd er fulgt opp i § 5. Vi ser derfor ikke at det er behov for å gjenta denne formuleringen i § 10.

Økonomiske/administrative konsekvenser

De nye retningslinjene er forenklet i forhold til gjeldende retningslinjer. Realitetene er stort sett uforandret. Satsingsområdene har vært innsnevrende i dagens ordning i forhold andre satsinger som Kirkemøtet vedtar som for eksempel til arbeide med "IKT i Kirken", arbeide med en ny kirkeordning og nye relasjoner mellom stat og kirke.

Tilskuddsordningen fra Opplysningsvesenets fond er viktig for Den norske kirke og betyr mye for de reformer og ulike forsøk som gjøres.

Det er viktig at ordningen utvikles videre og at retningslinjene tilpasses de behov som Den norske kirke har og de satsingsområder som Kirkemøtet vedtar.

Kirkerådet har årlig i budsjettskriv og samtaler med departementet påpekt at rammene ikke har vært justert på over 10 år. Effekten av bevilgningen blir mindre år for år ettersom denne ikke har holdt tritt med lønns- og prisutviklingen i samfunnet. For 2012 er tildelingen den samme som tidligere år.

Forslag til nye retningslinjer fra 1.juli 2012:

Retningslinjer for disponering av tilskudd fra Opplysningsvesenets fond til kirkelige formål

Gjeldende retningslinjer er fastsatt av Kirkemøtet 14. november 1997 (KM12/97) med hjemmel i lov av 7. juni 1996 om Opplysningsvesenets fond § 6. Med endringer vedtatt av Kirkemøtet 18. november 2000 (KM 9/00) og 9. nov. 2002. Sist endret av Kirkemøtet 16. april 2012 (KM xx /12).

Gjeldende retningslinjer fra 1.1.2003	Forslag til nye retningslinjer fra 1.7.2012
<p>1. Retningslinjenes bakgrunn og rekkevidde</p> <p>Opplysningsvesenets Fond er regulert ved Lov av 7. juni 1996 om Opplysningsvesenets Fond. Etter lovens § 4 forvaltes fondet av Kongen. Etter lovens § 6 skal fondets avkastning i første rekke benyttes til å dekke fondets utgifter, men kan ellers legges til kapitalen og benyttes til kirkelige formål etter nærmere bestemmelser av Kongen.</p> <p>Nedenstående retningslinjer gjelder for disponeringen av den bevilgning fra Opplysningsvesenets Fond som etter departementets bestemmelse, jf. lovens § 6, stilles til rådighet for Kirkemøtet ved Kirkerådet til kirkelige formål.</p>	<p>1. Retningslinjenes bakgrunn og rekkevidde</p> <p>Opplysningsvesenets Fond er regulert ved Lov av 7. juni 1996 om Opplysningsvesenets Fond. Etter lovens § 4 forvaltes fondet av Kongen. Etter lovens § 6 skal fondets avkastning i første rekke benyttes til å dekke fondets utgifter, men kan ellers legges til kapitalen og benyttes til kirkelige formål etter nærmere bestemmelser av Kongen.</p> <p>Nedenstående retningslinjer gjelder for disponeringen av den bevilgning fra Opplysningsvesenets Fond som etter departementets bestemmelse, jf. lovens § 6, stilles til rådighet for Kirkemøtet ved Kirkerådet til kirkelige formål.</p>
<p>2. Kirkerådets kontaktmøter med departementet</p> <p>Kirkerådet skal ha regelmessige kontaktmøter med departementet til drøfting av spørsmålet vedrørende fondets forvaltning. I kontaktmøtet drøftes bl.a. hvor stor andel av den årlige avkastningen som skal legges til kapitalen som fondsavsetning, og hvor stor andel av den årlige bevilgningen fra fondet til kirkelige formål som skal stilles til disposisjon for Kirkemøtet.</p>	<p>2. Kirkerådets kontaktmøter med departementet</p> <p>Kirkerådet skal ha regelmessige kontaktmøter med departementet til drøfting av spørsmålet vedrørende fondets forvaltning. I kontaktmøtet drøftes bl.a. hvor stor andel av den årlige avkastningen som skal legges til kapitalen som fondsavsetning, og hvor stor andel av den årlige bevilgningen fra fondet til kirkelige formål som skal stilles til disposisjon for Kirkemøtet.</p>

Gjeldende retningslinjer fra 1.1.2003	Forslag til nye retningslinjer fra 1.7.2012
<p>Kirkerådet kan gi synspunkter på den etiske og forretningsmessige forvaltning av kapitalen og fremme forslag overfor departementet vedrørende denne forvaltning. Kirkerådet kan også ellers gi synspunkter i alle spørsmål som gjelder forvaltningen av fondets kapital, eiendommer m.v.</p>	<p>Kirkerådet kan gi synspunkter på den etiske og forretningsmessige forvaltning av kapitalen og fremme forslag overfor departementet vedrørende denne forvaltning. Kirkerådet kan også ellers gi synspunkter i alle spørsmål som gjelder forvaltningen av fondets kapital, eiendommer m.v.</p>
<p>3. Fordelingsprinsipper</p> <p>3.1 Ved tildeling av tilskudd skal det legges særlig vekt på tiltak i menighetene og felleskirkelige tiltak.</p> <p>3.2 Den del av bevilgningen som stilles til disposisjon for utviklingstiltak i samarbeid med søsterkirkene er et felleskirkelig ansvar. Beregningsgrunnlaget for denne andelen skal være den samlede bevilgning.</p> <p>3.3 Når bevilgningen nevnt under 3.2 er fratrukket, skal Kirkerådets administrative kostnader knyttet til disponeringen av bevilgningen dekkes av bevilgningen. Administrasjonsutgiftene må ikke overstige 10 %.</p> <p>3.4 Beregningsgrunnlaget for Kirkemøtets og bispedømmerådene andel er den tildelte bevilgning, fratrukket omkostninger nevnt under pkt. 3.2 og 3.3 over. Kirkemøtet ved Kirkerådet bestemmer den faktiske anvendelse av den ene halvdel av bevilgningen. Den andre halvdel tildes og disponeres av bispedømmerådene.</p>	<p>3. Fordelingsprinsipper, ²</p> <p>3.1 Ved tildeling av tilskudd skal det legges særlig vekt på tiltak i menighetene og felles tiltak innen Den norske kirke.</p> <p>Nytt pkt 3.2</p> <p>3.2 Kirkerådets administrative kostnader knyttet til disponeringen av den samlede tildelingen må ikke overstige 10 %.</p> <p>Nytt pkt 3.3</p> <p>3.3 Den del av tilskuddet som stilles til disposisjon for utviklingstiltak i samarbeid med søsterkirkene er et felleskirkelig ansvar. Beregningsgrunnlaget for denne andelen skal være det samlede tilskudd etter at eventuelle pålegg fra departementet er trukket fra.</p> <p>3.4 Beregningsgrunnlaget for Kirkerådets og bispedømmerådene andel er den tildelte bevilgning, fratrukket omkostninger nevnt under pkt. 3.2 og 3.3 over.</p> <p>Kirkerådet bestemmer den faktiske anvendelse av den ene halvdel av bevilgningen. Den andre halvdel tildes og disponeres av bispedømmerådene.</p>

² Jfr. § 5

Gjeldende retningslinjer fra 1.1.2003	Forslag til nye retningslinjer fra 1.7.2012
<p>4. Rapportering</p> <p>4.1 Kirkerådet og bispedømmerådene skal føre regnskap med midlene og utarbeide en årlig oversikt over hvilke tiltak som er tildelt tilskudd. Foruten regnskapsrapport skal det for hvert tiltak gis en vurdering av resultatoppnåelse.</p> <p>4.2 Dersom det av rapporten fremgår at de tildelte midler ikke er anvendt i henhold til kriteriene vedtatt av Kirkemøtet, reduseres neste års tildeling tilsvarende.</p> <p>4.3 Kirkerådet rapporterer årlig til Kirkemøtet og departementet om bruken av midlene.</p> <p>4.4 Kirkerådet kan fastsette nærmere retningslinjer for rapportering, herunder om frister.</p>	<p>4. Rapportering</p> <p>4.1 Kirkerådet og bispedømmerådene skal føre regnskap med midlene og utarbeide en årlig oversikt over hvilke prosjekter som er tildelt tilskudd. Foruten regnskapsrapport skal det for hvert prosjekt gis en vurdering av resultatoppnåelse.</p> <p>Mottakere av OVF-midler rapporterer til bispedømmerådene og Kirkerådet om bruken av tilskuddet</p> <p>4.2 Dersom det av rapporten fremgår at de tildelte midler ikke er anvendt i henhold til kriteriene vedtatt av Kirkerådet, reduseres neste års tildeling tilsvarende. Når det ikke er aktuelt med ny tildeling neste år skal ubrukte midler tilbakebetales i tildelingsåret. Ubrukte midler tilbakebetales innen 1. desember.</p> <p>4.3 Det rapporteres årlig til Kirkerådet og departementet om bruken av det totale tilskudd.</p> <p>4.4 Kirkerådet kan fastsette nærmere retningslinjer for rapportering, herunder om frister.</p>
<p>5. Satsingsområder</p> <p>5.1 Kirkemøtet tar hvert år stilling til hvilke satsingsområder bevilgningen skal brukes innenfor. Antallet satsingsområder må ikke bli for stort. Hovedsatsingsområder må holdes stabile over noe tid. Av hensyn til tilstrekkelig tid til saksforberedelse av nye prosjekter treer nye satsingsområder normalt ikke i kraft første år etter at vedtak er fattet.</p> <p>5.2 Kirkerådet fremmer forslag overfor Kirkemøtet om hvilke satsingsområder som skal prioriteres.</p>	<p>5. Kriterier for tilskudd</p> <p>5.1 Kirkerådet tar hvert fjerde år stilling til hvilke kriterier tilskuddet skal brukes innenfor. Kirkemøtets strategiske satsinger er en del av disse kriteriene. Antallet kriterier må ikke bli for mange. Kriteriene må holdes stabile over noe tid.</p> <p>5.2 (Opphevet)³.</p>

³ Foreslått opphevet av Kirkemøtet 2012

Gjeldende retningslinjer fra 1.1.2003	Forslag til nye retningslinjer fra 1.7.2012
<p>6. Hva det kan ytes tilskudd til</p> <p>6.1 Det ytes primært tilskudd til tidsbegrensede prosjekter innenfor Kirkemøtets vedtatte satsingsområder. Normalt ytes det ikke støtte utover 3 år til samme tiltak.</p> <p>6.2 (Opphevet)⁴</p> <p>6.3 En mindre del av bevilgningen kan benyttes på fritt grunnlag uavhengig av satsingsområder.</p>	<p>6. Hva det kan ytes tilskudd til</p> <p>6.1 Det ytes tilskudd til tidsbegrensede prosjekter innenfor Kirkerådets vedtatte kriterier. Normalt ytes det ikke støtte utover 4 år til samme tiltak/prosjekt.</p> <p>6.2 (Opphevet)</p> <p>6.3 (Opphevet)⁵.</p>
<p>7. Søknadsprosedyre m.v.</p> <p>7.1 Søknader om tilskudd kan fremmes av: a) Lokale og regionale råd og grupper innen Den norske kirke b) Instanser innen Den norske kirke hvis virkefelt omfatter hele landet eller en større region enn et bispedømme.</p> <p>7.2 Søknader fra lokale og regionale kirkelige råd og grupper sendes vedkommende bispedømmeråd. Søknadsfrist er 1. desember.</p> <p>7.3 Bispedømmerådet oversender til Kirkerådet innen 20. januar en oversikt over antall innkomne søknader og samlet søknadssum. Når bispedømmerådet har fattet endelig vedtak om tildeling, oversendes utskrift av bispedømmerådets møtebok til Kirkerådet.</p> <p>7.4 Bispedømmerådenes tildeling forutsettes å skje dels i lys av de satsingsområder Kirkemøtet har vedtatt og dels ut fra de særskilte utfordringer i bispedømmet. Hovedtyngden av bispedømmerådets andel bør tildeles eksterne tiltak.</p>	<p>7. Søknadsprosedyre m.v.</p> <p>7.1 Søknader om tilskudd kan fremmes av: a) Lokale og regionale råd og grupper innen Den norske kirke b) Virksomheter tilknyttet Den norske kirke hvis virkefelt omfatter hele landet eller en større region enn et bispedømme.</p> <p>7.2 Søknader fra lokale og regionale kirkelige råd og grupper sendes vedkommende bispedømmeråd. Søknadsfrist er 1. desember.</p> <p>7.3 Bispedømmerådenes tildeling forutsettes å skje dels i lys av de kriterier Kirkerådet har vedtatt og dels ut fra de særskilte utfordringer i bispedømmet. Hovedtyngden av bispedømmerådets andel bør tildeles eksterne tiltak.</p> <p>7.4 Når bispedømmerådet har fattet endelig vedtak om tilskudd, oversendes utskrift av bispedømmerådets møtebok til Kirkerådet for utbetaling.</p>

⁴ Opphevet 9.nov 2002

⁵ Foreslått opphevet av Kirkemøtet 2012

Gjeldende retningslinjer fra 1.1.2003	Forslag til nye retningslinjer fra 1.7.2012
<p>7.5 Instanser som har hele landet eller større regioner av landet som virkefelt, sender søknaden direkte til Kirkerådet med søknadsfrist 1.desember.</p> <p>7.6 Sekretariatet utarbeider en samlet oversikt over de landsomfattende tiltak som det søkes om til tilskudd til. I oversikten inkluderes Kirkerådets egne forslag til prosjekter innenfor de satsingsområder Kirkemøtet har vedtatt.</p>	<p>7.5 Virksomheter tilknyttet Den norske kirke som har hele landet eller større regioner av landet som virkefelt, sender søknaden direkte til Kirkerådet med søknadsfrist 1.desember.</p> <p>7.6 Kirkerådet utarbeider en samlet oversikt over de landsomfattende tiltak som det søkes om tilskudd til. I oversikten inkluderes Kirkerådets egne forslag til prosjekter innenfor de kriterier Kirkerådet har vedtatt.</p> <p>7.7 Kunngjøring av ledige tilskuddsmidler skjer på kirken.no eller annen egnet måte.</p>
<p>8 Kirkerådets behandling av søknadene</p> <p>8.1 Kirkerådet har ansvar for å avgjøre fordelingen av tilskuddsmidlene til de enkelte bispedømmeråd.</p> <p>8.2 Beregningsgrunnlaget for Kirkerådets tildeling av midler til det enkelte bispedømmeråd er en fordelingsnøkkel som tar hensyn til antall sokn, medlemstall og areal i det enkelte bispedømme. Det tildelte beløp kan ikke overstige det samlede søknadsbeløp.</p>	<p>8 Kirkerådets behandling av tilskuddsmidlene</p> <p>8.1 Kirkerådet har ansvar for å avgjøre fordelingen av tilskuddsmidlene til de enkelte bispedømmeråd.</p> <p>8.2 Beregningsgrunnlaget for Kirkerådets tildeling av midler til det enkelte bispedømmeråd er en fordelingsnøkkel som tar hensyn til antall sokn og medlemstall i det enkelte bispedømme.</p>
<p>9. Bispedømmerådenes tildeling</p> <p>9.1 Inntil 10 % av bispedømmerådets andel kan nyttes til administrasjonsutgifter.</p> <p>9.2 Etter søknad til Kirkerådet kan ubenyttede tilskudd overføres fra ett budsjettår til neste med inntil 5 % av bispedømmerådets tildelte bevilgning.</p>	<p>9. Bispedømmerådenes tildeling</p> <p>9.1 Inntil 10 % av bispedømmerådets andel kan nyttes til administrasjonsutgifter.</p> <p>9.2 Etter søknad til Kirkerådet kan ubenyttede tilskudd overføres fra ett budsjettår til neste med inntil 5 % av bispedømmerådets tildelte bevilgning.</p> <p>9.3 Antall tilskudd bispedømmene gir til menigheter og eksterne organisasjoner bør ikke beløpsmessig utgjøre mindre enn 1/10 av det totale beløp det enkelte bispedømme har å</p>

Gjeldende retningslinjer fra 1.1.2003	Forslag til nye retningslinjer fra 1.7.2012
	bevilge. Tilskuddene bør beløpsmessig utgjøre minst kr 10 000 pr søknad.
<p>10 Kirkerådets disponering av Kirkemøtets andel</p> <p>10.1 Den del av bevilgningen som Kirkemøtet skal bestemme anvendelsen av, fordeles av Kirkerådet. Det kan av denne bevilgningen tildeles midler til anvendelse for forskningsformål/større kirkelige pilotprosjekter, interne prosjekter relatert til satsingsområder, interne prosjekter og oppgaver av mer generell karakter samt tidsavgrensede prosjekter i regi av landsomfattende råd og organisasjoner.</p> <p>11. Ikrafttredelse</p> <p>Retningslinjene er vedtatt av Kirkemøtet 1997 og gjelder fra budsjettåret 1998. Endringer vedtatt av Kirkemøtet 18. november 2000 trer i kraft fra 1. februar 2002.</p>	<p>10 Kirkerådets disponering av <i>sin</i> andel</p> <p>10.1 Ved tildeling av tilskudd skal det særlig legges vekt på støtte til kirkelige felleskirkelige tiltak. Dette gjelder tiltak av intern og ekstern karakter.</p> <p>11. Ikrafttredelse</p> <p>Retningslinjene trer i kraft 1. juli 2012.</p>